

Informacja sygnałna na temat zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w II półroczu 2018 roku¹

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Podstawowym źródłem informacji odnośnie zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności wykorzystywanym w monitoringu na poziomie kraju są dane pochodzące z systemów informatycznych stosowanych w urzędach pracy. Z uwagi na fakt, że dane te stanowią zaledwie pewną część informacji na temat rynku pracy w monitoringu wykorzystane zostały również dane z prowadzonego przez wojewódzkie urzędy pracy badania ofert pracy w Internecie.

Równocześnie urzędy pracy w 2018 roku kontynuują badanie pt. Barometr zawodów. Jest to badanie uzupełniające w stosunku do monitoringu zawodów. Przede wszystkim jest to badanie jakościowe, w którym oceny czy dana grupa zawodów będzie deficytowa, zrównoważona czy nadwyżkowa dokonują paneliści (eksperti). Podkreślenia wymaga, że w barometrze stworzono własną, na potrzeby badania klasyfikację zawodów. Zatem grupy zawodów mogą różnić się od przedstawionych w monitoringu z uwagi na wykorzystanie różnych klasyfikacji, ale również zastosowanie innych metod definiowania grup deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych.

Na poziomie kraju w II półroczu 2018 r. nie wystąpiły grupy elementarne maksymalnie deficytowe. Zidentyfikowano natomiast 32 grupy elementarne deficytowe, 6 grup elementarnych zrównoważonych, 108 grup elementarnych nadwyżkowych² oraz 1 grupę elementarną maksymalnie nadwyżkową. Grupy elementarne deficytowe i zrównoważone zostały uszeregowane od najmniejszej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy (B/O_t^k), grupy elementarne nadwyżkowe od największej wartości wskaźnika dostępności ofert pracy.

	Nazwa grupy elementarnej
DEFICYT	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Lekarze weterynarii specjaliści
	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów
	Analitycy systemów komputerowych
	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych
	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych
	Agenci i administratorzy nieruchomości
	Kierownicy do spraw finansowych
	Kierownicy do spraw badań i rozwoju
	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych
	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
	Doradcy finansowi i inwestycyjni
	Technicy sieci internetowych
	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy
	Urzednicy do spraw podatków
	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
	Pielęgniarki z tytułem specjalisty

¹ Grupy elementarne zawodów zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (Dz. U. 2018. poz. 227).

² Wśród 108 grup nadwyżkowych w 40 grupach średniomiesięczna liczba bezrobotnych nie przekraczała 500 osób.

DEFICYT	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali
	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
	Przedstawiciele handlowi
	Kierownicy do spraw budownictwa
	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych
	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)
	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych
	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
	Kierownicy w gastronomii
	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni
RÓWNOWAGA	Kierownicy do spraw strategii i planowania
	Inżynierowie elektrycy
	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)
	Kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi
	Analitycy finansowi
NADWYŻKA	Inżynierowie elektronicy
	Technicy rolnictwa i pokrewni
	Rolnicy upraw mieszanych
	Hodowcy ryb
	Rolnicy upraw polowych
	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych
	Dietetycy i żywieniowcy
	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani
	Kaletnicy, rymarze i pokrewni
	Pracownicy usług domowych
	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów
	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni
	Technicy technologii żywności
	Sadownicy
	Szwaczki, hafciarki i pokrewni
	Ekonomiści
	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni
	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych
	Fryzjerzy
	Technicy analityki medycznej
	Ceramicy i pokrewni
	Piekarze, cukiernicy i pokrewni
	Robotnicy leśni i pokrewni
	Obuwnicy i pokrewni
	Zamiatacze i pokrewni
	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni
	Malarze budowlani i pokrewni
	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani
	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp
Kucharze	
Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	

NADWYŻKA	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)
	Pomoce domowe i sprzątaczk
	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
	Mechanicy precyzyjni
	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni
	Ślusarze i pokrewni
	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych
	Barmani
	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych
	Praczk
	Ogrodnicy
	Pracownicy domowej opieki osobistej
	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych
	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców
	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła
	Murarze i pokrewni
	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór
	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany
	Kosmetyczki i pokrewni
	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich
	Pośrednicy handlowi
	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu
	Nauczyciele szkół podstawowych
	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych
	Kelnerzy
	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Introligatorzy i pokrewni
	Gospodarze budynków
	Hydraulicy i monterzy rurociągów
	Sekretarki (ogólne)
	Formierze odlewniczy i pokrewni
	Pomocniczy personel medyczny
	Cieśle i stolarze budowlani
	Sekretarze medyczni i pokrewni
	Urzednicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani
	Optycy okularowi
	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach
	Pracownicy zakładów pogrzebowych
	Pracownicy biur informacji
	Pracownicy obsługi biurowej
	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych
	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni
	Dekarze
	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt

NADWYŻKA	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni
	Monterzy izolacji
	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	Monterzy sprzętu elektronicznego
	Opiekunowie dziecięcy
	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku
	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym
	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni
	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni
	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
	Wydawcy posiłków
	Kowale i operatorzy pras kuźniczych
	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich
	Pracownicy ochrony osób i mienia
	Listonosze i pokrewni
	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej
	Robotnicy budowy dróg
	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt
	Pomoce kuchenne
	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
	Robotnicy wykonujący proste prace polowe
	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)
	Monterzy linii elektrycznych
Kasjerzy i sprzedawcy biletów	
Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	
Maksymalna nadwyżka	Funkcjonariusze służb specjalnych

Fakt, że dana grupa zawodów pozostaje deficytowa, zrównoważona lub nadwyżkowa na poziomie kraju nie oznacza, że tak samo wygląda to we wszystkich województwach. Sytuacja w tym zakresie pozostaje zróżnicowana, szczegółowe informacje oraz ich prezentacja geoprzestrzenna zawarta jest na stronie <http://mz.praca.gov.pl>

UWAGI METODYCZNE

Podstawowymi miernikami stosowanymi w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki są:

Wskaźnik dostępności ofert pracy

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

gdzie: \bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t
 \bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie: DB_t^k – liczba długotrwanie bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
 B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

Wskaźnik płynności bezrobotnych

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

gdzie: OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
 NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki, co prezentuje tabela.

Zawody deficytowe	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
maksymalnie deficytowe	$B/O_t^k = 0$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub <i>brak wartości</i>	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$
maksymalnie nadwyżkowe	$B/O_t^k = \text{brak wartości}$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$